

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetni minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához címzendő levelekben. Ára évenyenként 3, fél évre 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentgyörgyház utcájában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 4 pkrért közlésért; folytonos hirdetésekért ill. pkr. elengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 pkr. bérlegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatik sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ - HIVATAL:

A Központozásban, STEIN könyvkereskedésében.

A gazdasági gépek jelentősége Erdélyben.

I.

Kétséget nem szenved, miként honunkban általában a leggyébrebb gazdaság foly, s tömött — intensív — gazdaságnak alig néhány helyütt láthatni némi nyomait. Ez állapot aránylag kevés munka-erőt kíván, s mégis, hol van ország, hol a csekély munka erő is oly hajosan előállítható, aránylag oly drága volna, mint nálunk? Oka ennek nem a munka nagy keresettségében, vagy a népesség gyértségében, hanem merőben másutt keresendő. Legfőbb ok, mivel Európában alig találhatni országot, hol a népség birtoktalan része aránylag oly csekély volna, mint nálunk. — Névszerént a testvér Magyarhonban a múlt század közepe után behozott urbér, a majorság és urbéres birtok közt a határvonalat megvonta, s a nemesi birtokosokat tulajdonuk megőrzésére figyelmeztetvén, ott az irt idő óta általában igen kevés földbirtok ment a nemesi birtokosok kezéből az urbéresekébe. — Nálunk ellenben csaknem a legujabb időkig, a majorság-gazdaság alapját a robotrendszer tévén, időről-időre a parasztság mindig több föld birtokába jött. — Innen van aztán, hogy ha Magyarország számos vidékein a földbirtokos parasztság az összes lakosságnak alig teszi felét, ritka eset fordul elő, hol a birtoktalanok, a népesség harmad-negyed részénél kevesebbet tennének. — Nálunk ellenben a hon legnépesebb részében is alig találhatni ezen arányt a birtokos és birtoktalan lakosság közt. Ezen, különben kedvező körülmény miatt, a szegényebb lakosoknak is nagy része, életfentartásának legnélkülözhetlenebb alapjával ellátva látva, tanyasága, korlatolt szükségai, és miveletlenségében kevésbé bir a szorgalom ösztönével, mintsem szorgalom, és kereset által sorsán javítani kívánna, inkább nélkülözésben, és munkatlanságban tengeti napjait.

A fennebbi körülmény befolyása, s népünknek említett hajlama egyszer sem mutatkozhatik az iparra nézve nyomasztó-

ban, mint éppen a kényszerített munka, a robot eltörlésénél, midőn mezőgazdaságtunk egyszerre a kényszerített munka alapjairól, az önkéntesre lön fektetve.

Oly gyakran vettünk már magunknak alkalmat a felszabadítás nyomasztó következményeit taglalni, miként honfitársaink közül többen talán azt bihetnék, hogy a jogosság, és a józan politika ama mivét fájjaljuk. — Mi bizonyára ez érzéstől távol vagyunk, s általában az irt esemény felett olyszérű fájdalmat érzünk, mint midőn az egykori özvegy feledhetlen férjét a szent írás azon szavaival siratá: az Ur adta, az Ur el is vette; áldassék a neve érte. De jóllehet a felszabadulás iránt a fennebbi érzellemmel viseltetünk, mindazáltal kötelességünknek tartjuk annak nyomasztókövetkezményeit, valahányszor szükség, gondosan elemezni, s a lehető leghatályosabb gyógyszerrekről gondoskodni. — Hol szorgosabb dolog idején, a több erő és pontosságot kívánó mezői munka mellett a napszámok egy napi munkával egy heti kenyerét keresi meg, s mégis ez aránytalan áron se kaphatni igen gyakran napszámot; hol a gabnatermesnek igen sok esetben az aratás ötödét, s annak, mi marad, a cséplés tizedét emészti fel, s gyakran még ezen az áron se kaphatni aratót, és cséplőt; hol, mondjuk, ez történik: ott a napszámok ritkasága, és drágaságában oly nyomasztó körülmény létezik, melyen segíteni mindenképp szükséges, ha mezőgazdaságtunkat egyik legnyomasztóbb akadályától megmenteni, vagy legalább lehetőleg megkönnyíteni kívánjuk. — E czélt legközelebből ok- és czélszerű gazdasági gépek használata által érhetni el legkönnyebben. E gépek előnye nem csak abban mutatkozik, hogy a kézimunkát kevesebb költséggel pótolván, a munkabér mérséklésére hatnak; hanem, hogy nagyobb erők összpontosíthatása által, a gazdát az elkesztől megóvják, s az emberek pontatlanságától függetlenül teszik. — Ha, például, és egy erős ló segítségével annyit gyűjt, mint 25 ember: nem csak az a hasz-

nom, hogy szénámat kevesebb költséggel gyűjtöm fel; hanem, hogy ott, hol talán 25 embert maga idejében kiállítani képtelen volnék, mégis annyink erejével, s csak annyi alkalmatlansággal dolgozom, mennyivel két ember lehető rendelensége, pontatlansága, vagy oktalansága jár, teljesen, mihelyt szénagyűjtésre alkalmas idő mutatkozik, azon órában gépem, két napszámossal, vagy éppen cseledelem, egy erős vagy két gyengébb lovammal ki-küldöm, s mihelyt az idő a gyűjtésre alkalmatlanná válik, azonnal megszünöm, miután 25 ember-erővel dolgoztam a nélkül, hogy azon alkalmatlanságokról bármit is tudnék, mi 25 ember elszérszével, rendetlen előállításával, egyenletlen munkájával, — munkájok meggátolása esetében, fél vagy fertály-napszámunk felszámításával járt volna.

A múlt nyáron egy kellemes napom volt, oly kellemes, i. minő egy erdélyi gazdának is lehet. — Egy poroszhozni igen tisztelt barátom jött hozzám szénagyűjtő gépem működésének megtekintésére. Néhány hold terjedelmű egyik luczerna-táblámon két szénagyűjtő gépem működött. Midőn oda értünk, meglehetősen terjedelem volt gyűjtetlen; de míg közepén állva, beszélgetés közben a gépek működését szemlél-tük, ezek a körülünk levő szénát csak hamar ugy felgyűjtötték, hogy állásunkat megváltoztatni valánk kénytelenek. — Tisztelt barátom a gépek működésével teljesen meg volt elégedve, kijelentvén egyszersmind, hogy ezek ő előtte akkoráig ismeretlenek voltak. E nyilatkozatot Poroszhozni egyik legvagyonosabb, legszorgalmasabb és legmiveltebb gazdája részéről igen tanulságosnak találtam. Miként bővebb be-
szélgetésünkben is kitéstett, nem azt tanúsította ez, hogy Poroszhozni nem foly a miénknél sokkal okszerűbb, tömöttebb, és több kézimunkát igénylő gazdaság; hanem azt, miképp ott a napszám, aránylag nem oly drága, mint nálunk, s miveltebb gazdaságokban is a szénacsinálást kézimunkásokkal hasznosan hajthatni végre. Poroszhozni majd minden terjedelmes

gazdaságban számos földmives családok léteznek bizonyos állandó szerződés mellett megtelepítve. A földbirtokosok, kik lakással és igen csekély kiterjedésű kerttel látták el a megtelepedetteket, tartoznak egyszersmind nekik kívánságukra folytonos munkát adni. Ellenben a megtelepedettek kötelesek a birtokosoknak ezen éven át megszabott, mérsékelt díjokért dolgozni, melyek körülbelül a megtelepedettebb férfiak, és nehezebb mezei-munkáknál, étel nélkül se mennek, a mi pénzünk szerint, egy ezüst huszarnál többre. — E kézimunkások az említett országban és Németország még más részeiben is, a nagyobb gazdaságok mezei-munkájának igen fontos magkövét képezik. A birtokosok és kézimunkások közötti fennirt viszony tisztán magánszerű; de jól jegyezzük meg, e viszonyok pontos fenntartására a közigazgatás mindig egész készséggel nyújt kezét, mi nélkül bizonyosan az egész intézkedés céljának megfelelni képes nem volna.

Ezen, nézetünk szerint helyén levő kitérés után, tartunk közelebből egy kis szemlélt azon gazdasági gépek felett, melyeket a jelen körülmények között és hazánkban czélszerűen és haszonnal alkalmazhatónak tartunk. *)

Id. gr. Teleki Domokos.

*) Nem lehet valami ohajandóbb, mint egy ily gyakorlati gazdától a használhatóbb, biztosabb gépek, s ohajánók, hogy — árúknak is ismertsége. Kérdésen kívül meg kell rövid uton értnünk, hogy ne csak a föld, de a közép-birtokosok is a gépek használatát igénybe vegyék, kik egy helységben többen lakva azt részvények útján tehetik. A gazdasági egyetleg gépészeti osztálya, melynek élén Nagy Elek és Tisza László urak állanak, már régen nyilatkozott, hogy hazánk-fainak a gépek meghozatására kész segélyt nyújtani közbenjárásával. Szerk.

A dohánytermelés Bánságban.

(Folytatás.)

A dohánytermelésről szóló statisztikai adatok igen ritkán egyeznek egymással, még ha hivatalos forrásból merítvük is. Annak oka talán abban rejlik, hogy a felvételnél nem tétetik különbség

EGY ANYA.

Eredeti beszély.

„Eszter“, „Tudós leánya“ sat. szerzőjétől.

IV.

(Folytatás.)

Ha most 10—12 ily incroyable-t elő lehetne varázsolni, ezek bokaig nyúló fecske-farku, élül csak hönig erő, zöld, barna, világos és sötét-kék frakkjaikkal, egész C betűt képező hegyes orru czizmáikkal s iszonyatos alakú kalapjaikkal, kész torzképek lennének.

Hát még a haj-ék, melyet akkor a la cadon viseltek, s melynek a legkihívóbb tekintete volt. No, de a constituante-kori incroyable-ekkel még se versenyezhettek volna — honi uracsaink.

Ezen időben — melyet csak futtában akarunk esetelni, — több gazdag erdélyi ur volt, mint jelenben.

Kik az országkormányzónak, Banffy Györgynek, tárnok Bethlen Józsefnek, gróf Vas Sámuelnek s többen, kiket elősorolni nem akarunk, ház és udvartartására visszaemlékeznek, nem fogják tagadhatni, hogy az akkori Kolozsvár bizony sokkal, igen sokkal érdekesebb volt a jeleninél, társadalmi tekintetben véve.

Különösen Banffy Györgynek háztartása majdnem fejedelmi volt. Hatos fogatai, cifra, minden varrón paszományos cselédje, se-lyemszövettel bevont teremei, s magának a lakurának tisztelettel parancsoló külseje, s fejedelmi tartása, a rég letűnt — s aligha valaha vis-szatérendő képek közé tartoznak.

Kolozsvár ez időben közmondásosan, vidám,

élénk, tisztán magyar s mivel szellemű városnak tartott, s e tulajdonokkal — talán a fény és élénkség kivételével — most is bír.

Sok idegen megfordult ott, s farsangja versenyezhetett Magyarország akármelyik városával.

A társalgási nyelv, mikint most is, s adja Isten, mindig — a magyar volt; de a mivel külföldi talált elég emberre, ki vele saját nyelvén tudott társalogni.

Tudjuk, hogy ez időben folyt a harc I-ső Napoleon ellen; Erdélyből a legtöbb ezredet kivitték, s éppen azon a napon, mikor Kolozsvárt léptették előtérbe, vonult be a városba a székely huszár-ezrednek egy százada.

A kapitány — gróf Kálnoky, a második kapitány gróf Traun volt.

Erős, vállas férfiú az első; kised, czingár a másik; de akkora barkóval, hogy a külvárosi asszonyok Jézus-Máriát kiáltottak, mikor meglátták.

Az egész hadseregben nagy lelkesedés volt, s Kolozsvár lakossága osztotta ezt; verselőink pedig — megsemmisítő verseket írtak Napoleon ellen.

Az akkor még fiatal Kálnoky felállítván századát, rövid lelkesítő beszédet tartott, melyet a seregestül összefutott lakosság — szűnni nem akaró vivatokkal kísért. — Akkor még a vi-vát! járta, — éljen! helyett.

A század s a csinos huszár-tisztek megjelenése Kolozsváron, valódi lázat okozott; mert az akkor igen magas csákók fölé oly tollas bokréta volt tűzve, minőt most himrondóként se látni többé. E hosszú, alant keskeny és sarga, felül nagyon széles toll-ék, oly nagy kappan-tollakkal volt ellátva, hogy egész felleget ké-pezett. Különösen a kised, — de lovon jóval magasnak látszó gróf Traun, apró, daczos fe-kete paripáján, mely lábával utólréhen han-

dabandát mivel. Mikor a gróf végig nyargalt a század előtt, s a hosszú tollak, a torzomorz barkó és hajusz — s a ló sörénye összelegyedtek, oly jelenet volt, mely kitörölhetlen az emlékezetből.

Azok közt, kik a szép századot közelebbről akarták látni, egyikét gróf Zentelky néven fogjuk nevezni, ellhallgatván valódi nevét, habár semmi halálos bűnt nem követett el, a venialisokért pedig eléggé meglatolt — szegény.

A gróf — rá nézve — közel lehetett 60 évhez, mind a mellett, hogy keresztlevele — a kolozsvári maticulák egyike szerint — csak 48 évről tanuskodott. Hol szerezte magának Zentelky a főhefér — ez időben még ünnepies alkalmakkor porozott — haját s a 60 éves redőket? — ezt könnyű lenne megfejteti, mihelyt azoknak hitelt adnánk, kik a grófnak könnyen s vígan átélt ifjúságáról igen sok apróságot tudtak elbeszélni.

Mi azonban köteve szoktunk hinni, főleg az apróságot beszélni, s elmondjuk, a mit hitelesen tudunk, és szükség esetében be is bizonyíthatnánk.

A gróf, keresztnevére Domokos, Kolozsvárt végezte tanulmányait, azután utazni ment. Anyja — nem tudjuk, atya is ugy vélekedett, hogy a tapasztalás a kedélyre nézve olyan, mint az ekevas a földre: felszaggatja azt, nem egy virágot tép ki, s a földgyepet a gyász fekete színével lepi el. — Mert a tapasztalás is sok sebet ejt, sok szép virágát életünknek, s nem egy zöld sárját reményeinknek tépi el, — de mikint az ekevas a földet, ugy a tapasztalás a szívet, leket és kedélyt termékenyebbé teszi.

Az utazás nem oly gyakori mulatság azon időben, hol, főleg az erdélyi fogalmak szerint egy utazó grófról, — ez igen sok pénzbe

került. Erdély legrégibb korából is lehet azonban oly férfiak neveit idézni, kik nemesak utaztak, hanem tanulmányaikat külföldi tanodákban végezték.

(Folytatjuk.)

SAPHIRA.

Irta: HALMÁGYI SÁNDOR.

V.

Egy csók a sirban.

(Folytatás.)*

E gondolat: megcsókolni... Saphirát csókni meg, kimondhatlan csábító vala.

Márkái érzé, hogy egy lázas izgalom, egy élvosvár fölfelekesülés az, mi őt e perczen a kétségbejött helyzet és sikert igéző kísértlet ürügye alatt, ez alélt hőgény irányában oly cselekedetre ösztönzi, a melytől észlelyesség és lovagiaság visszatilták; ah, de e szédítő csáb ingerének ki tudott volna ellenállani! ? ... Ő nem, ő, a fellobbanó szervedély, az örömet lehelő pillanat embere, nem! Szerelmű hévvel és elragadó szenvedélylyel, mely kárhózat árán is údv után tör, önfeléd mohósággal ölelé magához a magas rangu, szép asszony idomteljes alakját, s élvosvomas ajkait, egy szentségtörő vakmerőségével, annak bársonypuha, védtelen ajkaihoz érintvén, egy hosszú, édes csók kéjétől részegülten, rabolt údv mámorító gyönyörébe érzé lelkét sebesen elmerülni.

Az ábrándos bujdosó, ki szelid rajongással, majdnem szent kegyelettel közeledett volt Szidóniához; a szerény ifjú, ki e méla lányka kis kezét oly átszellemlőten tartotta volt kezében,

a bejelentett, és a valósággal véghezvitt ültetés közt, úgy szintén a magánhasználatra, és a többi célokra szánt dohányterményiségek közt sem által természetesen a legnagyobb szerzetésszások okoztatnak.

Az 1857 évre oly számos bejelentések történtek a szándékolt dohánytermesztésre nézve, hogy ha bizonyos csapás közbe nem jő, a Bánságban és Bácskaságban mintegy 150 — vagy 200,000 mázsa dohánylevél szedettet be. Ezen csapás szeptember 21-én mult évvel következett be, a midőn kemény fagy a reményelt dohányaratás mennyiségét egy harmadára apasztá, az egész termelés 92749 mázsát és 50 fontot tévén, a mely következő fajtákból állott: szegedi szivartakor 68,815 mázsa. Szegedi közönséges áraz 68,815 mázsa 90 font. Debreczeni-féle levél 11,469 mázsa 40 font. Kerti levél 3372 mázsa 45 font. Ezenkívül van még 662 mázsa 76 font oly levél, mely új községekől nyertetvén, még fajtaszerinti osztályozásra vár.

A nevezett 1857 évben a Bánságban és Bácskában, 160 község, és ezekben 10069 ültető foglalatokodott a dohánytermeléssel: beültetve volt mindössze 18330 hold, a bejelentett mivelendő mennyiségénél majdnem 500 holddal kevesebb.

Küzködött a dohánymívelés az első esztendőben a buza magas áraival: de miután ezek leszűlltak, ama gazdasági ág erősödni fog. Kétséget se szenved, hogy a dohánytermelés nem sokára igen nagy kiterjedést nyerezend, mert a dohánynyal beültetett föld középszármással majdnem 60 forintnyi jövedelmet ad; azonkívül a pénzügyminisztérium a következő esztendőkre oly magas bevásárlási árakat engedményezett, hogy a dohánymívelés a legjövődelmezőbb gazdasági ágak közé fog tartozni. Csak az sajnálnodó, hogy a dohányültetvényesek mindig és mindennél — habár élüket fentarthatják — igen szegények, a melynek oka abban van, hogy tulajdon földdel nem bírnak, és a gyarmatosok közönséges bajiában szenvednek.

Mily nagy fontosságot tulajdonít a kormány ezen mívelési ágak, intézményein kívül láthatni abból, hogy a Bánság és Bácskaságban bevásárlatalványozott a következő évre; a mellett a dohány osztályozásával oly igazságos eljárást követett el, hogy a földmivelő, kitől régebben a kereskedők szindohány és kihányás név alatt minden természetét igen önkényes taksálással megvásárolt, aligha nem tett már összehasonlításokat a két eljárás közt az utóbbinak javára.

Adtuk ezen néhány vonást egy jeles hazai termény megismertetésére, hogy ezt ma holnap egész összevágva megíthessük; adtuk, mert híres magyar borunk mellett hazai dohányunk is nem kis renomérra vergődött; adtuk végre, mert a dohánymívelők par excellence honunk határa közt a magyar; ő legjobban tudbánni e növény nyel, ő legnagyobb mennyiségben természeti és tartja fenn hírét. Pesty Frigyes.

KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Göttinga, decemb. 1857. — Tisztelt szerkesztő ur! Itt vagyok tehát már Göttingában körülbelül három hónap óta, hová lelkem oly régóta vágyott; itt, a tudományok kimeríthetetlen forrásánál, azon forrásnál, melynek sokféle ágazó folyamai közül bármelyik után savorogjon is az ember lelke, szomját gazdagon képes kielégíteni. De bármily kedves legyen is előttem sok tekintetben a forrás, s bármily gazdag élvezetet és tápot nyújtson is az ismeretszomjas léleknek: mindazonáltal az előttem legkisebb és legkedvesebb forrást, mely a Kárpátok és Adria közt buzog, magyar hazánkat, és e tengerrel veteledő évezredes nagy forrásban a gyöngyszemeket, kedves hazánkat, jó embereimet, barátomat, s köztük önt is elfeledni nem tudom, s ha különben is lehet, az emberi ész egyik legdicsőbb találmányának a betűknek varázserejével szép honunkban és honomban, miként megígértém vala, ottan-ottan fölkeresem.

Nem sokára, ha sok oldalról igénybe vett időm engedi, és nem terhelem*) az itteni litterarische muzeum keletkezésétől, irányától és előnyeiről, s az egyetem könyvtáráról, különösen a magyar historiai részéről érdeklől, fogok írni; most a legelőbb látottakra szorítkozom.

Mennyiben három havi itt létem, puhatolódzásaim és saját tapasztalataim nyomán is ismerni tanulom, ez egyetem igen jeles szaktanárokkal dicsekszik. Különösen a nyelvészeti osztályban, melyet legtöbb alkalmam volt közelebből megismerni, igen szakavatott egyének vannak. Itt van pl. prof. Ewald, a jelen kor leghíresebb orientalista, csaknem az egész semitkai nyelvcsalád felöllelője, kit is tisztá, világos, biztos és elragadó előadásai modora kiválóan jellemeznek. Itt van prof. Benfey, az oly szélesen kiterjedő indogermán nyelvcsaládnak, s különösen ezen nagy nyelvcsaládnak kapuját képező sanskrit nyelvnek legfáradhatlanabb buvára, ki e téren óriási szorgalmat és kitűrést igénylő buvárkodásai, és ezeknek következtében elért állított művei által „Kurze Sanskrit-Grammatik“ és „Vollständige Sanskrit-Grammatik, Szama Veda“ stb. igen-igen nagy és méltó érdemeket szerzett magának a tudós világ előtt. Ő e téren bátran megállhat berlini híres nyelvész és tanár Bopp mellett, ki, mint tudva van, a „Vergleichende-Grammatik der indo-germanischen Sprachen“ nagyszerű és nagy hírű munka írója. És itt vannak még sokan, igen sokan, kiket névszerint és egyes kitűnő tulajdonságaikkal fölmélni igen hosszú, és levelem körét túlhaladna dolognak tartok, annyival inkább, hogy e levelemben nyelvészek és nyelvészet encyclopaediáját adni éppen nincs szándékomban.

Puhatolódzom a finn nyelv után is, melyet szerettem volna edes anyai nyelvünk érdekében tanulmányozni; de a mint biztos forrásból hallottam, egy embere sincs annak ezen híresegyetemén.

*) Minél többször, annál kedvesebben veszekszük. Szerk.

temen. Némi segédeszközök találhatók volnának ugyan e célra nézve az itteni oly híres könyvtárban. Sőt a mi több, az egész uralattalji nyelvcsalád, hová, mint tudjuk, a fin nyelvvel együtt anyai nyelvünk is tartozik, csak annyiban van képviselve, hogy ketten-hárman értenek valamit, de korántsem kimerítőleg az ide tartozó török nyelvből; hanem a könyvtár, mint észrevettem, a török nyelvet illetőleg jól áll. De bezzeg, a mint mondtam, annál nagyobb gondot fordítanak a másik két nyelvcsaládra, és pedig az egyike, az indo-germanra, a görög és latin nyelvek, és saját anyanyelvök érdekében; a másikra u. m. a semitkai nyelvcsaládra, a hittan vagyis az ótestamentomi szent könyvek magyarázása érdekében. S vajjon nem annál égetőbb feladata-e a mi magyar nyelvészeinknek, hogy az itteni, sőt talán az egész nemethoni tudós nyelvészektől, mondhatnám, elhanyagolt uralattalji nyelvcsaládot a magyar nyelv érdekében felkarolják és gondosan nyomozzák? E részben teljesen hiszem, hogy a t. Hunfalvy Pál ur szakavatott tolla után megjelenendő finnyelvtantól minden jó várható.

No, hanem másfelől öröndetes jelenségül irhatom, hogy kedves magyar nyelvünk iránt mindinkább ébredező részvét mutatkozik itt azonigen jeles készségű három-négy ifjú nyelvész részéről, kikkel az előttem Magyarhonból és Erdélyből itt volt ifjak közelebbi érintkezésben, sőt mondhatnám, baráti viszonyban állottak, s dicséretre legyen mondva említett hazánkfiaink, annyira megnyerték őket csodaszép (wunderschön) nyelvünknek, miként a szóban forgó nemethi ifjak magokat kifejezni szokták, hogy jelenleg két ifjú nyelvész, és egy harmadik bölcsészettudor, tanulják a magyar nyelvet. M.

Ragusa, jan. 14-én — Ha nem volnék béke barátja, szinte azt mondanám, hogy Hercegovinában „Mons murem peperit.“ A török hatalom alatti szláv népek — úgy látszik — még soká nem leendnek képesek elvesztett szabadságuk visszaszerzésére, s ebben haszna van nemcsak a félholdnak, de némileg Dalmatia lakóinak is; mert ha jelesen a fekete-hegyiek ügyesen iskoláztatandak, a dalmatiaiak mentek lesznek a rablástól, gyujtogatástól, s egyszersmind a szomszéd tartományokból ide az igenis szükséges élelmiszerek szabadon jöhetnek. Denique

Tegnapelőtt Mostarból az idevaló bey, kíséretében Trebinjebe jött; itt az insurgensek főnökeit maga elé hivatta, s a török kormány részéről több engedmények ígéréstével, s ezeknek angol részről biztosításával őket annyira lecsendesítette, miként valamennyi rájuk legott hazatértek. Ennek következtében az angol consul Castelnuovoba jött, az ide menekült bániani béget az osztrák parancsnoktól átvette, s elebbi hivatala helyére, volt méltóságába visszatelt.

Ezekből úgy tetszik, mintha az angol világ-hatalom — kétség kívül az osztrák fels. kormányal együtt — mint legfőbb törvényszék igazította volna el itt is a fölzúduló rájak s a nagyvárúgyó török kormány közt fenforgó pórt! És így

a már déli szláv nemzet feljönni akart csillaga nem volt nap, csak cometa, mely magát csak mutatta, s legott elbolygott, még pedig, mivel azelőtt a politikai astronomusok reá nem sokat ügyeltek, nemis lehet kiszámítani, mikor jelenend meg ismét? Tehát e tartományokban csend uralodik: azaz a tűz hamu alá rejtett; de hajosan fog ki-alunni; mert közmondás, hogy a szerencsen az ő színét nem képes változtatni. A török kormány s tiszteie csak egy nem nyomnak többé alattvalóikat, ha magok nem esednének, s a nép civilisatióját is eszközölnék; ha nem a szultán szava volna törvény, de írott törvények köteleznék mind a két felet. — Ide hogy ilyesmireh remény nem lehet, Európában az elmúlt 40 évek olgége tanusítják, s minden szultán most is olyan, milyen volt II. Bajazet, ki, miután a szláv tartományokat tűzzel vassal pusztította, a civilisatiót s a nép szabadságát örökre leléncszolta. Olaszhon meghódítására indult, s midőn Oirantot már meg is hódította, úgy nyilatkozott, hogy ha Romát beveszi, lovalai a Sz.-Péter oltárától etetend zabot, s ha hirtelen meg nem hal, ki tudja mi történéndt! Farkas Sándor.

Makfalva, Január 15. — Helységünket egy gyászos eset, mely egyik szegény sorsu falusi felünket érte, igen megsomorította. Folyó év január 6-án makfalvi Vas Mihály, kétgyermek atyja, ki szegény házanépét napszámokkával tartotta, néhány ismerőseivel a szomszéd Szentimre helységből Makfalvára hazasiettek, miután ottani ismerőiktől bucsutvették, s így valamely titkos czélzatokkal éppen nem lehetek gyanusíthatók. Alig távoztak a helységből esteli 6—7 óra közt, midőn egy kettős fogatot találnak elő, melyen bizonyos egyének, alkalmasint mámoros fővel, a békés utazókra lövöldözni kezdetek, később állítólag rablóknak vélve őket. A szerencsétlen Vas Mihály mellén egy golyó furódott keresztül, mely rögtön halált okozott. Orvosi vizsgálata után a holt test elemeltetett; s a büntettes elleni kereset el lön intézve. Ez magát az önvédelem esetéről rabló támadás ellen ohajlja védeni. Alig hiszszük, hogy fegyvertelen utazók közt, az előbbire nézve az önvédelem kényszerűsége álljon elő. Várni lehet, hogyha a bünteti indoklatlansága bebizonyul, a tettes vagyonából az árva hagyott szerencsétlen árvaokról is gondoskodva lesz. Addig is helységünk becsületes előjárósága a szerencsétlen árvaok szükségéről gondoskodni igyekszik.

Egy makfalvi székely.

Sz. Udvarhely. (Folytat.) c.) Világi egyes személyek a dományai. Ambrus Gergely 10 pft. Buzogány Elek 10 pft. Cseh József 10 pft. Csiszér István ur 100 pft. Cseh Sándor ur 50 pft. Farczadi Sándor ur 100 pft. Felszegi Imre 40 pft. Ferenczi Anna, özvegy Kénosi György 10 pft. Ferenczi György ur 50 pft. Ferenczi József ur 50 pft. Ferenczi Miklós ur 50 pft. Ferenczi Pál ur 50 pft. Hegyi István 20 pft. Imreh György 10 pft. Kéti Ferencz, és cs. k. tanácsos Fekete Sámuel urak 600 pft. Kis János ur 100 pft. Lukács János ur 50 pft. Máthé Lajos ur 70 pft. Felszegi

mintha reá nézve annak csak érintése is az üdvözülés külféje lett volna, — nem volt többé!

De im!... Saphira most halk kínos nyöszörgést hallatott, s egy ösztönszerű, erőltlen, védelmi mozdulatot tón karjával; aztán egyszerre egész testével megrendült, mint a ki kínos álomból erőszakosan riad fel; hevesen elvonta száját a csokoló ajkak elől és a következő percben Márkházi egy iszonyú lökést érzett, mely csaknem természetfeletti erővel taszította őt el. Feje egész súlylál csapódott a durva, vakolatlan falba, homloksebjéről a kötélt felpattanni és arczára forró vért érzett bugygni, ezer bolygó szikra tánczolt fájdalomtól káprázó szemei előtt az alagut borzasztó éjében, s miután egy nehéz, szomorú sohajt halatolt volna, eszméletlenül roskadt a penészes fal mellé, a nyirkos földre, a melyet vérével áztatott.

Midőn hosszas önkívület után Márkházinak öntudata visszatért, s bágyadt tekintetét fölveté, egy ódon, mennyezetes nyoszlányban találá magát, melynek puha vámkosain kimerülten nyultak el tagjai. Mozdulni akart és alig volt annyi ereje, hogy kezét homlokához emelje, a mely gondosan be vala kötözve. Elszomorodva sohajtott és mintha nem kívánna ily tehetetlen valóra ébredni, ismét lehunyta szemeit és hosszasan gondolkodott álmodozva, hogy m történt vele, hol van most és hogyan került ki a sirok folyosójából, a hol Saphira...

Midőn e nőre gondolt és a rabolt csókra, melyért egy ismeretlen hatalmu kar oly kimélytelenül bűntet, ezse megállott egy percére, s gondolatai ezer felé futostak szét, míg végre azon eszménél gyűltek össze ismét, hogy a ki őt oly nagy erővel taszította el, az hamarabb lehetett egy hihetetlen lény, egy boszúzó angyal,

mintsem maga Saphira, egy gyöngye alált nő, s ez egy jötevő megnyugovást adott lelkének, mert e percben merényletének egész nagyságát állatta, s csak a gondolatlól is reszketett, hogy e bűszke, szigorú nő haragját és megvétését magára vonhatta.

— Ne tudja meg soha!... szolt magában, — maradjon mindörökre titok, hogy én csókoltam őt, s éreztem az élet üdvét ott a sirban, halottak birodalmában. S majd ha jöni fog egy perezt és miért ne jöhetne? hasonló ahoz, melynek szűk határai közt a mennyet raboltam meg... ha jöni fog egy boldog pillanat, midőn a legnagyobb kegyet örkényt nyújtja azt, mit jogtalanul elvettem, végrepp kitorólva legyen akkor emlékeimből vakmerő, s tán illelten tettem. De addig csak remegj szegény szívem, ne szégyeljem remegni a lopott öröm kéjétől, s minden dobbanásod emlékeztessen, hogy e bűszke, fedjedelmi hölgy hatalmában vala. Birni őt minden áron, vagy nem lenni! ez czélja életemnek, érzem azt. Elbukom vagy diadalra jutok, de érte küzdök, érte élek ezután...

S míg e merész, nagyvárúgyó elhatározás az ábrándozó lelkét ugyszólva megedzé, sápadt arcán bűszke mosoly világa derengelt szanaszét.

De egyszerre valami neszt vona magára figyelmét. Úgy tetszett, mintha egy halk sohajt avagy mozdulást hallott volna közelében. Sebesen felpillantott, s fejét nagy nehezen kifelé fordítván, az ágy lábánál, egy löcszán ülve, lehajtott fővel ott látta szundikálni — jó öreg csatlóst.

— Mit látok!... Kend az öreg Tamás? — kérde fáradt hangon, s nagy szemeket meresztve fölrezenő, lá cselédjére.

— Ej ne! hát ki volna más! — viszonzá az hangja, tekintete, magáhozkapdosása és a legkisebb mozdulata által is nagy, őszinte örö-

mét áruva el gazdája fölébredése felett: — hát ugyan hogy érzi magát? Ej ne, az Isten is áldja meg, csak hogy egyszer valahára fellátsa-dott! Egész éjjel hiába lestem szeméinek nyílását, s már dél felé közele a nap. Ehun el egy kis friss viz, igyék egy két kortyot, mindjárt megkönnyebbül. Így ni! Majd jobban lesz minden. Katona dolog az egész!

Márkházi, a kire az ital észrevehető jó hatással volt, most már nem annyira kábultan, mint inkább álmélkodva nézett szét a lakályos, tiszta szobában, mely egy göthszabásu, magas ablak ölmofogtalványos üvegkarikáin nyert világosságot.

— Mi történt velünk... hol vagyunk... honnan veszi itt kend magát? — kérde némi nyugtalansággal.

(Folytatjuk.)

KOLOZSVÁR VÁROSA GYÓGY- ÉS ÁPOLÓ-INTÉZETEI.

(Folytatása és vége.)

11) Ide tartoznék még a kolozsvári gőzfürdő-intézet is, melyet Dr. Szombathegyi ur, az ugynevezett Diána-fürdőnél, tetemes költséggel és sok csinnal felállított; mert ha a gőzfürdő nem is tekinthető, mint némelyek hinni akarják, minden közsvényes szenvedésben átalános gyógyszernek, — de minden esetben nagyon hatásos és jótékony gyógyszer, — és sok fájdalmas és börtbetegségben semmi más által ki nem pótolható.

Az ápolók közé tartoznak még:

12) Az ev. ref. egyház nevelő-intézete, mely még 1769-ben alakítottott az akkori tehetősebb református polgárok adományából. Az adakozók voltak: Gr. Székely Ádám,

gróf Kendefi Elek, b. Kemény Ádám, gr. Bethlen Pál, gr. Teleki Sándor, b. Bánfi Farkas, Pataki István városbíró, Kolozsvári József, chirurgus Nagy Péter; az újabb időben 1830-ban gr. Bethlen Ferencné, b. Bánfi Zsuzsanna; ezeknek tökésett adományai kamatjaiból s ha ez elegendő nem lenne, az egyház pénztárából pótolva, 5—6 szegény, jó egykezetű s tanulni vágyó árva gyermekek egy külön saját épületükben Bel-Farkas-utca végén szállással, fűtéssel, kontással, élelemmel, tan-könyvekkel láttaik el. Ezen intézetből sok jeles, de rék férfiak kerülnek ki s neveltetnek hasznos polgárokká; kik e nélkül érvelni fejlődés, tudományos nevelés és szellemi míveltség nélkül maradtak volna. Kár, hogy ez intézetnek korlátolt pénzalapja és az egyháznak nyomasztó pénzügyi állása több árva gyermekeknek felvételét és ez intézet áldásaitban részesítését jelenleg nem engedti.

13) A még 1845-ben több főrangú nők által felállított kisdudóvoda, mely előbb az ugynevezett két-víz közti külvárosban, egy e végre megvásárolt telken, több évig nagy sikerrel virágzott; de ezen növegyet a forradalom után az ev. ref. egyház közvetlen felügyázása alá adta, mely ezt a hídelyi népiskolával egyesíteni jónak látta, hol a kisdudóval egy dajka és egy tanító és tanítónő felügyelete alatt jó gondviselésben részesülnek.

14) Dániel Imre cs. k. tanácsos alapítványa, miszerint 20 szegény, hitfelekezeti különbség nélkül, évenként 20 pengő forintot kap az ev. egyház fűtanácsa pénztárából, a mely veszi is fel a szegényeket, midőn a már alapítványos 20 szegény közt egy hely megürül.

Közlí Dr. Pataki Dániel.

lyókkal egy Londonhoz közel erdőben tett próbánál egyik társuk azonnal szörnyet halt, s egy vastag tölgyfa szétzúzott.

A jan. 14-ke óta elfogottak számát jan. 19-ig 231-re teszik, a kik tudtak volna azt, hogy a merénylet végbe fog menni. A sebesültek száma 141, kiknek egy része aligha felgyógyul.

Angolországtól alig várható, hogy a menekültekkel a francia követelés szerint fog bántani. A „Times,” az angol közvéleménynek e hü tolmácsa, így nyilatkozik erősen: „Anglia soha se fog idegeneket rendőri denunciatók következtében kiutasítani; de az angol törvény mellett keményen büntethetők mindazon egyének, a kikre bizonyul, hogy idegen hatalmak elleni összeesküvésekben részt vettek.”

A császár, mint tudni vélik, daczára azon hidegvérének, melyet a veszély perzeiben mutatott, le van hangolva és levert.

A repressiv rendszabályok megkezdődtek. A fusionista „Spectateur” s a democraticus „Revue de Paris” végsőt leheltek. E szigor ki fog terjesztetni a könyvekre, a külföldi lapokra, s némely nempolitikai clubokra is. Egy porosz lap párisi levelezője szerint az olasz fanaticusokat nem igen fogja megindítani az, ha

Franciaországot még inkább elnémitják is, mint eddig tették. Sőt éppen örülni fognak azon, ha az által a császári kormány és a francia nép közti viszony tágabbá válik.

Anglia. — A kereszténység terjesztése ügyében (az in de közt) meetinget tartottak közelebb Londonban az Exeter-Hallban; Gr. Shaftesbury kiemelte, hogy a lázadás most se Bombayban és Madrasban, hol a missionáriusok legnagyobb eredményével működnek, hanem Bengálban tört ki, a hol a kormány leginkább akadályozta a kereszténység terjedését. Anglia — mond a nevezett gróf — engedjen teljes vallásszabadságot, — de mint Sir Lawrence tette, a kereszténységet proclamálja Anglia vallásának. A többi a missionáriusok buzgalma, s az angol nép támogatásától függ.

Németország. — A porosz országyűlés jan. 12-én nyitotta meg a miniszterelnök. A trónbeszédben említve van a király betegsége, s biztos remény nyílvánítva nincs minélelőbbi teljes felgyógyulása iránt. Említve van továbbá Frigyes Vilmos herczeg közlegő egybekelése, s érintetik a holstein-lauenburgi ügy is. Poroszország el van határozva, a többi német hatalmassággal állhatatosan a jog és Németország érdekének érvényesítése mellett maradni.

UJ POSTA.

— A belga követkamara jan. 19-ki ülésében, idegen-rendőrségre vonatkozó törvényjavaslatot terjesztett elő. A párisi kormány reclamatiója folytán Belgiumban is számos befogatások történtek, a melyek valószínűleg összefüggésben állnak a párisi merénylettel. A „Patrie” a „Moniteur”-rel egyetértőleg melegen helyesli a belga kormány intézkedéseit, miket e lap az európai közvéleménynek adott elégtételt gyanánt tekint. Párisban, mint jan. 22-ről írják, azt állítják, hogy a menekültek Angliából ki fognak utasítani. — A helvéciai kormány szigorú vizsgálatot rendelt az olasz menekültek viselete felett Genfben.

— Anglia s Oroszország közti, Franciaország közbenjárása folytán, szövetségszerű viszony van készülben. Stuttgart, mint látszik, Osbornet nem ellensúlyozta, hanem — kiegyeztetette.

— Spanyolországban minden párt a legszebb reményeket építi — az új miniszteriumnak mielőbbi megbuktatására. E különben becsületes emberekből álló kabinetnek csak e két csekély dolog hiányzik: egy meglehetősen párt a kamarában, s a nézetek egybehangzása, mely nélkül egységes program nem gondolható. Egyéb hiánya

semmi sincs az új kabinetnek, — azon egyen kívül, hogy újabb forradalmi mozgalmaktól tartanak az országban.

NYILT POSTA.

Továbbra, egy valakihez. Ha igaz az, hogy Sz. ... táncestélyén egy oly nő jelent meg, kinek kezén ott az égő uszóg és ártatlan vér szennye; akkor méltányoljuk V. ... né aszsonyság eljárását, s minden hasonló elégtételt a socialis téren. Lovagias ellenek a magyar mindig örömet nyújt barátai jobbot a kibékülés után; de vampyrok ki nem békült soha. Megjegyezzük azonban, hogy szerkesztőségünkhöz ismeretlen kezek névtelen leveleket hiában küldenek; mi csak oly tényeket adhatunk közre, melyeknek hitelességéről írjuk jót áll, s tudjuk, ki az író.

Zandirhámra előfizettek: gr. Bethlen Miklós és nsga ivén: Gr. Bethlen Miklós, gr. Bethlen Ferenc és Bánfi Anna grófhölgy egy-egy példányra, gr. Lázár Miklós, gr. Eszterházy János, b. Bornemisza Károly, gr. Bethlen Sándor, b. Kemény László egy-egy példányra, gr. Toldi-Horváth Lajos ur négy példányra. Csűrös ur ivén gr. Bethlen Pálné nsga egy példányra.

Bécsi börze. — Január 23-dikán. Erdélyi urbéri papir 78 $\frac{3}{4}$. Magyar urbéri papir 79 $\frac{1}{4}$. Nemzeti kölcsön 84 $\frac{1}{2}$. Arany 8 $\frac{1}{2}$ (darabja 5 frt 50 $\frac{1}{4}$ kr.) Ezüst 6 $\frac{1}{4}$.

Felelős a szerkesztésért BERDE ÁRON.

Urbékkárpótlási tőke-utalványozás.

A szászvárosi cs. k. megyei törvényszék utján nov. 28-ról 1857. Buda Péter és Sándornak strigy-szentgyörgyi, kiti, bosorod, strigy-sz. gy. vályai, pokolvasdi, strigy-ohabai birtokuk után 7999 ft, 30 kr. — ugyanazoknak galaczi, petroseny-dilsai, petrosi, füzesdi birtokaik után 745 t 54 $\frac{1}{4}$ kr. — gr. Kun Zsigmondné szül. báró

Györfly Juliánnának balkai, n.-alonási, csehi, erdő-falvai, homoródi, fel- és algyógyi, tekerői, feredő-gyógyi, pojánai, porkurai, csikmői, bakonyai, nadai, bözei, nádasdjai, közép-almásai birtoka után 16576 ft 55 $\frac{3}{4}$ kr. urbéri kárp. és járul. utalványoztatik. A követelések beadandók 1858 mart. 1-ig. Tárgyalási napok a következők d. e. 9-kor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján

nov. 28-ról 1857. Bóldi Wenzel grófnő örökösei gr. Bóldi Ferenc, György, Rozália, Stipsis bárónő született Bethlen grófnő, gróf Bethlen János, Olivér és Miklós egerbegyi, aranyos-lónai, gyéres-szentkirályi, nagy-ökölcsi, nagy-runkai, magurái birtokaik után 12466 ft 20 $\frac{1}{4}$ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók 1858. martius 18-ig. Tárgyalási nap máj. 19-ke d. e. 9-kor.

A zilah-megyei cs. k. törv. szék utján nov. 28-ról 1857. Balási Antalnak tasnád szarvadi birtoka után 566 ft 25 kr. — Szabó Erzsébet Fodor Józsefnének szakácsi birtoka után 292 ft 26 $\frac{1}{4}$ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók idei mart. 15-ig. Tárgyalási nap május 15-dike délelőtt 9 órakor.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(348)

F. L. COHN,

(1-6)

orvostudor, gyakorlati fogorvos Pestről.

Rövid ideig tartózkodván itten, mindennemű száj- és fogbetegségekben fog orvosi segínyt nyújtani. Ajánlja tehát magát a magas nemesség, cs. k. katonatisztség, s a tisztelt közönségnek, s készségét a mesterséges fogak, sőt egész fogaikat betételére

a legújabb s javított modorban, melyek a fogbetegségeket hathatós előnyére és hasznára vannak, úgy hogy nemcsak az arcvonásoknak szebb s kellemes képezését előmozdítják, de ha azok megszakadva az elvesztett szőkiejtést is helyrehozzák sőt jobbitják, s az eledelek guggolását valamint a többi fogak s az állcsontban viszsamaradt foggyökerek szilárdságát eszközlik. Az általam készített mesterséges fogak, (melyek a legjobb francia szilárdaságú anyagból készültek, s vagy tiszta aranyban s platinában (fehér arany) vagy pedig platínával lemezzel (ércz) foglalva) ha kihullott fogak helyettesítésére alkalmazhatók, és a legkisebb fájdalmat sem okoznak sőt az állcsontban maradt s bajosan eltávolítható foggyökerek kiirtása nélkül is lehet olyakat természetes fogakként pótolni, az efféle műfogak még abban is kitűnnek, hogy a szájüregben, a szilárdításukra alkalmazott aranyosodrony belőlük nem látható, s majd nem hihető könnyűséggel lehet azokat még a legkisebb fájdalom nélkül is helyekből kiszedni, s ismét visszaalkalmazni, mi a fogak általános tisztaságának fentartására hathatós jótékony befolyásánál fogva igen ajánlható.

Különös figyelmébe ajánlom pedig a t. cz. közönségnek az ugynevezett ANGOL vagy TERMÉSZET FOGAKAT (Körperzähne), melyeknek anyaga minden az eddigihasználatban volt állfogak anyagát mind természeti hasonlatosságára, mind tartosságára, mind pedig alkalmazhatóságára nézve sokkal felülmúlja.

A fogorvoslás szakmába vágó minden műtételek s gyógyítások, ugymint a fogaknak s az enyének annyira ártalmas fogkövek eltávolítása s kitisztítása, a hiányos vagy feketévé lett s rothadásnak indult előfogak kőszőrülése, az üres fogaknak vagy arannyal vagy szulivánnal amerikai modor szerint több éveken általi tartosságára leendő kitöltése (plombírozás) a legbiztosabban, fájdalom nélkül s legcélszerűbben véghezvitetik, és kívánt esetekben hogy a legcsekélyebb kellemetlen érzékenység, sőt fájdalom is a foghuzatásnál elhárítható, a megfelelő mértékbeni altatószer ártalom nélkül alkalmaztatik, így nemkülönben minden szájbetegségek, például a szájszagosság, inysipoly, inyfekély, inysüly sat. a legrövidebb idő alatt alaposan gyógyíthatnak.

Személyesen értekezhetni reggeli 9-től délután 5 óráig a Biasini vendéglőben 5-dik szám alatt. Szegényeknek ingyen rendelvényeztetik reggeli 8-tól 9 óráig.

Lakik Pesten, József tér Voglféle 14-ik számú háznak 2-dik emeletében.

(139)

(2-2)

Kolozsvártt, STEIN JÁNOS bizományos, éppen most jelent meg, s általa minden hiteles könyvtárnál megrendelhető:

ZANDIRHÁM.

Székely hősköltemény.

Írta **DÓZSA DÁNIEL.**

A műnek tartalmát képezi egy történelmi levél a székely nemzet összerakozata.

ről; s rövid értekezés a verseket mérték-rendszerezte. Maga a főmunka tizenkét költemény zakra van osztva u. m. I. A RABONBÁNKOR TORNÁJA. II. JÓLÁN. III. A BARNAVITEZ. IV. ADORJÁN ALMA. V. A PÁLYADAL. VI. AZ ÖRÖNGŐ ZOA. VII. A SZÉP BISEN NŐ. VIII. A SZABADIK KOPONYA. IX. ÖRLEZ VÁRA. X. ZABRÁN DALA. XI. ZOA H RE. XII. A NEMERE SEZLE.

A tiszta apró petit betűvel 320 lapra terjedő s izletes kötetbe fűzött könyv ára 2 forint pengő p.

(350)

Hirdetmény.

Dézshez egy órányi távolságban eső Szent-Margitán szabad kézből eladatik egy részirtok, mely áll egy lakó kuriából több nagy épületekkel, mintegy 600 vécás külső föld, 3 darab erdőreszből, urbéri kárpótláshozi követelésből, s több jelenleg is szolgáló emberekből. — Az eladás iránt bérmentes levelekben értekezhetni Szatmárt lakó Keresztvári Lajos ügyvéddel.

(349)

Eladó

800 véka búkköny (fekete borsó) kolozsvári kerületben, a szent-mihálytelki udvarban. Venni szándékozók bérmentes levél utján vagy személyesen értekezhetnek helybeli gazda-tiszttal **ORBÁN MIHALY**nál.

(338)

Idősb LUKÁCS JÁNOS

tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy Bécsből s külföldről érkezett választékos arany és ezüst ékszereket, árárt az eredeti vételár megmutatása mellett 5%-nyi nyeresémmel, ezen felül kiszegődött saját készítményű ezüst s arany műveket is állít elő.

Továbbá tisztelettel jelenti, hogy a Kis-Mes-

(1-3)

terutczában 148 szám alatti háza, mely 4 szoba, konyha, s pinczével ellátva — örök áron eladó. Bolya és lakása van Belső-Szénulczában, 160 sz. alatt, 17-dik bolt.

(337)

KÖLCSÖNT
gyorsan s jutányosan erdélyi birtokra is eszközöl

Schelnert Nándor

több magas családok ügyigazgatója. Lakik Bécsben, Schullergasse 403 sz. alatt.

(335)

Jószág-eladás.

Gróf Péjácsevics Márknő született gr. Bethlen Hermina sz. csehi, borsai, springi, szász-zalankai, sz. annai és n. paczali jószágai hozzá tartozó részekkel együtt, szabad kézből eladók. Értekezni lehet az alólírtál Borsán, utó-posta Válaszut. Keményfi József, jószágigazgató.

(43)

Fris szállitmány!!!

Csász. kir. legfelsőbb szabadalommal és a magas porosz kir. orvostügyi ministerium jóváhagyásával.

BORCHARDT

orvostudornak

GYÓGY-FÜSZERES

NÖVÉNY SZAPPANJA

számos növényi, névszerint fűszeres és áther-olajos anyagon kívül tartalmaz még ásványos alkatrészeket is, melyek ezen szappan hatályát sajátosságossá és jellemzővé teszik. Az nem csak hogy a bőrt puhán és hajlékonyan tartja, s ezáltal annak kigőzölgesét szabadá teszi, hanem vegy-alkatrészei által felszívólag és változtatólag is hat a bőrre, az alhártyázatra és mirigyes létszerekre, s azokat ujitott tevékenységre ingerli. Dr. BORCHARDT növény-szappanja ennél fogva éppen oly jeles szépítő, mint alkalmas szer az anynyira terhes sepleő, pörsedek, fakadékok és más bőrtisztatlanságoknak gyengéd módon és rövid idő alatt eltávolítására.

A Dr. BORCHARDT-féle Növény-szappan zöld betűkkel nyomott fejtér s az itt álló bélyeggel ellátott eredeti pakétáscsákában árulatik s Kolozsvártt csupán WOLFF J. gyógyszer-tárában található, és Tordán WOLFF GÁBOR gyógyszerésznél.